

Projev prezidenta republiky na velitelském shromáždění Armády České republiky

Datum: 18. 11. 2010, Ministerstvo obrany ČR

Vážený pane premiére, pane ministře, pane náčelníku generálního štábu, vojáci,

děkuji za pozvání na toto Vaše kaňdoroňní shromáždění, kterému události poslední doby u nás i ve světě významu a vážnosti spíše přidávají. Jako vrchní velitel ozbrojených sil bych Vám chtěl říci několik slov o tématech, která mne nyní spolu s Vámi nyní trápí:

- dříve v armádu a její poslání v naší zemi tradičně vysoká není, ale jakýkoliv problém, který se v armádě nebo kolem armády objeví, ji snižuje. Opakovaného vynořování se nových a nových problémů jsme bohužel svědky;

- armádu poškozuje nepřetržitě zpochybňování téměř všech významných vojenských zakázek. Je to snad dostatečně známo, že jsem se nikdy nevezl a nevezu ani teď na populistické vlně laciného a tak snadného naznačování korupce při jakékoli veřejné zakázce, ale nyní i když budu velmi mírný a zdrženlivý, nemohu pouhým slabším výrokem, než že mnoho vojenských zakázek pochybnosti o své racionalitě a ekonomické výhodnosti přímě vyvolává. To bychom si měli přiznat a hledat cestu k nápravě

- armádu v poslední době poškozovalo i nekonceptní a jen na povrchní a mediálně viditelné věci se zaměřující vedení ministerstva (a dodal bych, že ta poslední doba už byla docela dost dlouhá);

- armádu jako celek a jednotlivé vojáky v ní oprávněně nejistily a i nadále znejsťují právo prováděné rozpočtové úkrty, které jsou však v naší zemi v dnešní chvíli nezbytnou, byť opožděnou reakcí na neudržitelný stav našich veřejných financí. Věřím, že i tomu vojáci rozumí. Já zase rozumím jim, že vyžadují odpověď na otázku, zda tyto úkrty na armádu dopadly stejně silně jako na další rezorty nebo zda na ni dopadly nadproporcionálně nebo i jinak neadekvátním způsobem. Tuto odpověď musí ministerstvo obrany i vedení armády včas a srozumitelně dát.

Armáda nehraje a hřít nemůže v politickém ani společenském vákuu. Letošní parlamentní volby přinesly naší zemi novou vládu a nového ministra obrany. Měl by dostat šanci, aby šel v čele změn k lepšímu. Aby jako předseda Říšehokoli dalšího udělal radikální restrukturalizaci a zefektivnění ministerstva samotného, chci tím říci více než armádu samotné. Měl by dostat šanci, aby stabilizoval armádní finance, ale ve všech svých funkcích nyní jako ministr financí, předseda vlády, předseda poslanecké sněmovny a prezident republiky, nyní jsem po celá léta opakovaně vysvětloval, že cesta k tomu není v pokusu získat pro výdaje armády fixní podíl na výdajích státního rozpočtu. To je možné chtít ve vzduchoprázdnu, ale nikoliv v realitě jakékoli země. Nový ministr obrany by měl dostat šanci, aby hledal další zdroje úspor, které nepochybně existují. Naše armáda se od roku 1989 zmenšila mnohonásobně (zhruba 6x), ale nejsem si jist, zda se ve stejném poměru zmenšily některé věci, které jí patří nebo které si nárokuje, nyní jsem např. přesvědčen, že poště přetrvává nadměrné množství uzavřených vojenských prostorů (ani újezdů).

V nové koncepci NATO, která bude za naší úľasti zítřa ľi pozítš schválena v Lisabonu, se ň vedle toho, ě v ní byla zopakována klířová platnost ľlánku 5 Washingtonské smlouvy, ě jde o obranu území (a obl'anť) ľlenských zemí aliance ň pšřdává výrok, ě tato obrana zaľíná daleko za územím ľlenských státť. To je dťleňitý posun. Po výmňňázorť na toto téma s prezidenty zemí Visegrádské ľtyšky pšřed dvňna týdný v Karlových Varech vřak musím šci, ě to ěádný z nich nevnímá jako definitivní zvrat v dosud velmi citlivňvyvažované proporci, nakolik je armáda nástrojem obrany vlastního teritoria a nakolik nástrojem expediľních misí. Tento formulaľní posun, který s nejvňģ pravdňpodobností zítřa ľi pozítš v Lisabonu probňne, proto není ěádnou bianco smňnkou na radikální vychýlení dosavadní proporce tňhto vňcí. Nemťťme dopustit, aby se armáda (a povňlomí o ní) zaľala ostš dňit na hrdiny z Afghánistánu a na bňné vojáky u nás doma.

Toto velitelské shromáďňí je tradiľňi pšřleňitostí podňkovat tisícťm vojákť a obl'anských zamňstnancť za to, co v letoňním roce vykonali a popšřt jim, aby jejich nároľná, nesmírnň uňitel'ná a nezastupitelná ľinnost nebyla znehodnocována vňmi, které bňný voják nemťťe ovlivnit. Obojí rád ľiním. I relativnňkrátká zkušenost naší profesionální armády ukazuje, ě je voják atraktivní profese, ě je dobš, ě si armáda koneľňmťťe vybírat, ě v ní mladí lidé ň dnes uň nejen muňi, ale i ěeny ň vidí perspektivní ěivotní kariéru. Toho je tšeba vyuňt. Pšřejí Vám, aby se Vám v dalģím roce dašřlo.

Václav Klaus, velitelské shromáďňí ALR, Ministerstvo obrany ĽR, Praha, 18. listopadu 2010